

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația :
CLUJ, Str. Iuliu Maniu Nr. 31

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ
Abonament: 500 Lei la an

Redactor responsabil :
Protoiereu DUMITRU ANTAL

CUPRINSUL:

Sofron Vlad: Câteva observări asupra felului de a preda studiul religiei în școlile secundare.
Pr. Virgil Șeuleanu: Sfințire de capelă în Juriul-de-câmpie.

Cronică. — Convocarea conferințelor preoțești de toamnă a tractelor Luduș și Lupșa. — Bibliografie. — Concursuri pentru întregirea parohiilor Libotin și Hodac.

CÂTEVA OBSERVĂRI

asupra felului de a preda studiul religiei în școlile secundare.

În articolul „Ce să facem?” am fost făcut câteva observații asupra materialului de predat la clasa I. Am susținut că, profesorul trebuie să-și dea silința ca în decursul unui an să familiarizeze pe elevi cu Vechiul Testament. Această țintă va fi ajunsă dacă va pune în mâinile elevilor Biblia și va citi de acolo tot ce le predă, ca ei să se convingă că tot ceea ce li-s'a spus din partea profesorului, se află în această sf. carte. Am spus că, ne izbim de un mare neajuns și anume: de lipsa unui extras care ar trebui să-l aibă fiecare elev, și care să cuprindă părțile mai alese din cărțile istorice, psalmi, profeți și cărțile înțelepciunii. Acest neajuns poate fi înlăturat însă în clasa II-a.

Materialul de predat în clasa II-a cuprinde viața, faptele adevărate minunile și parabolele Mântuitorului. În loc de a sili elevii să-și cumpere manuale cari costă 60—70 Lei exemplarul, e mai recomandabil a-i sili să cumpere fiecare Noul Testament. Noi avem Noul Testament în traducerea părintelui Gala Galaction. Numele traducătorului este o cheazășie pentru frumusețea limbii, claritatea și limpezimea stilului. Această traducere îngrijită, legată în pânză, costă 100 Lei. Noi mai avem Noul Testament tradus de Prea Sf. Nicodem edit. Mănăstirii Neamțu. Acesta este în format mic de buzunar și costă în cazul când se comandă mai multe exemplare și direct dela Neamțu,

numai 50 Lei. Un neajuns al acestei traduceri este faptul că, lipsește rezumatul capitolului, iar versetele sunt scrise în continuare, ceea ce îngreunează mult aflarea locurilor căutate. Acest neajuns a fost înlăturat în ediția din anul trecut, format ceva mai mare, care are însă, la începutul fiecărui capitol rezumatul, iar versetele nu mai sunt tipărite continuativ ci fiecare separat. Prețul acestei ediții broșate costă la librării 80 Lei. Aceste două traduceri pot fi utilizate foarte bine în școală. În loc ca elevii să fie siliți a-și cumpăra un manual care costă 50—70 Lei, pe care să-l folosească un an, mai bine să fie siliți a da cu 10—30 Lei mai mult și a-și cumpăra Noul Testament, de care au lipsă afară de clasa II și în clasa III—V—VI și a VII-a. În locul unui manual, e recomandabil deci introducerea Noului Testament pretutindeni în clasa II.

Față de elevii înarmați astfel cu Noul Testament, profesorul va proceda ca și în clasa I și în primele oare le va face cunoștință cu această sf. carte. În forma aceasta se va evita ca elevii ajunși în clasele superioare, la întrebarea ce e Biblia și ce cuprinde, să-ți spună enormități de cari să te crucești, iar la întrebarea dacă au avut această carte în mână, să-ți răspundă cu jenă că nu. Deci după 2 sau 3 lecții în cari se dau lămuririle necesare asupra Noului Testament se intră în materialul de predat în clasa II. Toate lecțiile, profesorul le

va construi împreună cu elevii, căci astfel toți elevii vor fi activi. Elevii știu deja din clasele primare unele lucruri fragmentare din viața lui Ioan Botezătorul și a Mântuitorului, în clasa II se vor expune aceste lucruri mai pe larg. Profesorul după expunerea lecției despre viața și activitatea lui Ioan Botezătorul, va citi din evanghelii toate textele cari vorbesc despre aceste lucruri și le așează în ordinea în care el le-a expus. La răspuns elevul să aibă Noul Testament în mână și când ne vorbește despre nașterea, viața, învățătura lui Ioan Botezătorul să caute și să citească textele pe care el își bazează cele spuse. Astfel se va proceda și la lecția despre Bunavestire, nașterea Mântuitorului, Fuga în Egipt, până la începerea activității publice a Mântuitorului. Profesorul la fiecare lecție va citi textele din Evanghelii pe cari își bazează lecția, iar elevii la răspuns, cu Noul Testament în mână vor documenta prin citirea textelor cele spuse. Aici în cl. II să tragem atențiunea elevilor că noi știm numai atât despre copilăria Mântuitorului, cât este scris în Noul Testament.

Să citim cu ei și să analizăm textul dela Luca cap. 2, v. 40, să arătăm cum noi nu știm nimic mai mult decât ne spune în acest verset despre timpul ce s'a scurs dela întoarcerea din Egipt și până la mergerea lui Isus la Templu, iar despre intervalul dela 12 până la 30 ani nu mai știm nimic. De acum se poate trage atențiunea elevilor că toate cărțile ce se scriu asupra vieții, faptelor și învățăturii Mântuitorului, trebuie să-și scoată materialul din sf. Evanghelii căci sunt singurele documente cari conțin acest material. Îi vom face atenți mai departe, că ei vor da mai târziu peste cărți cari vorbesc despre copilăria lui Isus între 2—12 ani și despre vârsta dintre 12—30 ani. Ei vor trebui să-și noteze ca un criteriu că noi nu știm nimic mai mult despre viața Mântuitorului până la 30 ani decât ni se spune în sf. Evanghelii și deci tot ce va fi scris mai mult în acele cărți se datorează fanteziei autorilor respectivi. Iată un criteriu important pe care profesorul va trebui să-l stabilească cu elevii și pe care ei să-l aibe în vedere când fac lectură.

Deci lecțiunile despre Ioan Botezătorul, copilăria lui Isus, botezul, ispitirea, alegerea apostolilor se vor face în forma aceasta

constructivă, citind textele din Evanghelii referitoare la aceste evenimente, iar elevii la răspuns vor întemeia cele spuse prin citirea textelor respective. Natural ar fi ca să tratăm viața Mântuitorului și după începerea activității publice tot în mod cronologic, dar aceasta este imposibil să o facem cu elevi de clasa II-a. Experiența făcută în decurs de doi ani mi-a dovedit că, o altă cale este cu mult mai ducătoare la scop. Ajunși la lecția despre activitatea publică a Mântuitorului, am început să citesc cu elevii Evanghelia lui Matei începând cu cap. 8. Am lăsat la o parte intenționat (cap. 5—7) predica de pe munte, ca să o tratez la urmă, când elevii cunosc deja faptele și parabolele Mântuitorului și deci le va fi mai ușor să o înțeleagă. Elevilor li se va da să citească acasă de pe o oară pe alta câte 2 capitole iar profesorul în clasă se va opri și va explica nu numai minunile și parabolele, ci va stăruii și asupra învățăturilor preterate printre acestea; mai mult sau mai puțin, după cum va crede el de bine. E adevărat că, procedând astfel noi nu vom avea materialul grupat metodic, ci minunile și parabolele se vor întrețese cu precepte și înlămplări din viața Mântuitorului, dar tocmai asupra acestui fapt să stăruim și să arătăm elevilor că, așa e natural, căci ele așa s'au întrețesut și în viața Mântuitorului. În schimb însă procedând în felul acesta, elevii vor citi întreagă Evanghelia lui Matei și vor avea explicația tuturor locurilor mai însemnate nu numai a parabolelor.

După ce am terminat în forma aceasta Evanghelia lui Matei, vom continua cu Evanghelia lui Marcu. Elevii vor citi 2—3 capitole de pe o oară pe alta și vor căuta și paralelele locurilor mai însemnate la Evanghelia lui Matei. Asupra locurilor comune se va trece mai repede și se va stăruii mai mult asupra locurilor speciale și se vor explica cu atențiune deosebirile cari elevii le remarcă ușor. Natural că noi nu vom intra cu elevii în chestiuni teologice. Tot astfel se vor trata și Evanghelia lui Luca și părți alese din Ioan. La citirea Evangheliei lui Luca, elevii vor nota pe marginea acestei Evanghelii paralelele dela Matei și Marcu ceea ce ei fac cu ușurință. La urmă am zis că, trebuie să tratăm predica de pe munte,

căci acum elevii posed elementele necesare pentru înțelegerea ei. Multora li se va părea că acest metod este potrivit unor stud. în teol., iar nu elevilor de clasa II secundară și totuși acest metod aplicat la predarea religiei în clasa II secundară mi-a dat rezultate peste așteptare de îmbucurătoare. Elevii sunt activi la lecții, citesc acasă cu plăcere cele 2 sau 3 capitole din Evanghelie, caută și află cu ușurință paralelele și ei înșiși vin cu o mulțime de întrebări, pe cari le adresează profesorului să le lămurască. În decursul unui an, am parcurs cu elevii evangheliile sinoptice în întregime, iar din Ioan locurile mai însemnate. Elevii au avut explicația tuturor locurilor mai însemnate, iar nu numai al parabolilor. Prin mănuierea continuă a evangheliilor au ajuns să li se întipărească în minte atât de bine diferitele locuri, încât aflau cu ușurință și îmi spuneau cu precizie locul unde se afla cutare învățătură a Mântuitorului. Când elevii vor fi stăpâni astfel pe materialul evanghelic, profesorului îi va fi cu mult mai ușor predarea studiului religiei în clasele ulterioare.

Din toate explicațiile profesorului asupra materialului de clasa II-a, să iese în relief frumusețea învățăturilor morale ce se desprind din parabole, și diferite precepte și transformările produse pe urma învățării Mântuitorului în mijlocul mulțimilor. Să se stăruie oră de oră, asupra discordanței ce există între învățăturile morale ale Mântuitorului și între faptele noastre de preinși creștini. Ei singuri să se convingă ce stare socială ideală ar rezulta din punerea în practică a acestor învățături. Să se deprindă încetul cu încetul, a considera evangheliile ca oglinda în care să-și privească cât mai des ființa lor morală și să și-o corecteze după principiile Domnului. Etatea copiilor ce se află în clasele inferioare a școlii secundare, este cea mai potrivită pentru întărirea sentimentului religios și cultivarea vieții morale în inima lor.

La materialul tratat în forma aceasta, se poate recomanda lectura care să întărească în ei sentimentul religios. Am accentuat dela început că, studiul religios să se bazeze pe Noul Testament și pe o lectură religioasă bine aleasă. Cercetând cineva bibliotecile școlare, va rămânea foarte sur-

prins aflând lipsa aproape completă a cărților de lectură religioasă. Noi vom recomanda mai jos unele din cărțile ce pot fi citite de elevi în clasa II-a.

1. Petru Dulfu „*Isus Mântuitorul*“ cu 54 ilustrațiuni în text edit. Cartea Românească, București. 1921.

Această carte cuprinde viața, minunile și unele din parabolele Mântuitorului, tratate în versuri. Astfel de cărți copiii le cesc cu multă plăcere. O altă carte este

2. Simion Kirileanu „*Povești morale*“ vol. I. edit. România nouă. București 1927. Din publicațiunea Casei Școalelor.

Autorul a cules în partea întâi a acestui volum, 36 de povești despre Dumnezeu și tainele Dumnezeiești. Partea a II-a, cuprinde 8 povești despre cinstirea părinților și a bătrânilor, iar partea a III-a, 15 povești despre muncă și economie. Povești scrise într-o limbă clară, un stil ușor și de un conținut adânc moral, vor fi citite cu plăcere și profit.

3. „*Dar din dar*“, povestiri pentru copii, trad. de Elena Farago, editura Samitca, Craiova.

Această carte cuprinde 4 bucăți trad. din diferiți autori și anume: În templu, traducere după Selma Lagerlöf, ne vorbește despre minunile săvârșite de copilul Isus cu ocazia mergerii sale la Templu. 2. „*Leul*“ trad. după aceeași autoare. 3. *Să ne desbrăcăm de erezii*, trad. după Fabre și 4. *Gât roșu*, (Prihorul) după Selma Lagerlöf.

4. „*Istorieare morale*“, trad. de Ieromonah Nifon Criveanu, edit. Tipografia „Națională“. București 1927. Cuprinde 59 de istorioare morale și religioase scurte, dar pătrunzătoare.

5. Krummacher și Herder, *Parabole*. (Istorieare morale) trad. de Em. Vasilescu București. Cartea cuprinde 40 istorioare morale din Krummacher și 12 din Herder. Istoriearele sunt scurte și frumoase, din cari se desprind învățături morale adânci.

6. Selma Lagerlöf: „*Legende despre Christos*“, trad. de Victor Mirea Persson, edit. Minerva. București 1914. Cartea cuprinde 9 bucăți și anume:

a) Noaptea sfântă. Titlul ne spune și conținutul (Nașterea Mântuitorului).

b) Vedenia Cezarului.

c) Fântâna celor 3 magi (cei ce trăesc în paradis nu uită să fie recunoscători).

d) Copilul din Betleem. (Despre copilul Isus).

e) Fugar în Egipt. (Întâmplările minunate cu un curmal, întâlnit în drum spre Egipt).

f) În Nazaret. Bunătatea lui Isus și răutatea lui Iuda, iasă la iveală din copilărie).

g) În templu. (Minunile săvârșite de copilul Isus cu ocazia mergerii la Templul din Ierusalim).

h) Năframă Sf. Veronica. (Tratează despre împrejurările prin cari doica cezarului, devine Sf. Veronica și împrejurările deosebite prin cari ni s'a păstrat chipul Mântuitorului).

i) Flacăra. (Aducerea flăcării Sfete dela Mormântul Domnului la Roma).

7. *Marama Sf. Veronica*, trad. de Lupescu, edit. Librăria Bornemisa, Orăștie 1914. Este aceeași bucată pe care o aflăm și în legendele despre Christos numai cât în traducere separată.

8. Iosif Trifa: *Citiri și tălmăciri din Biblie. Sibiu 1927.*

Părintele Trifa scrie pentru masele mari ale poporului, cari sunt fără prea multă carte, pentru aceea folosește un stil ușor și cuvinte simple și înțelese de toți. Mai important decât aceasta este faptul că, în dosul tuturor celor scrise de Sf. Sa, bate o inimă caldă, care e mișcată de fiorii religioși. Numai cel ce e mișcat el însuși sufletește e în stare să miște la rândul-i și pe alții. Numai aceea ce iasă dela inimă, pătrunde iar la inimă. Ori cărțile Părintelui Trifa au tocmai acest dar. Istoriile scurte dar atât de clar vorbitoare, ce se află în broșura mai sus amintită după fiecare tâlcuire, sunt de mare preț. Elevii după primirea unor lămuriri generale prealabile, vor citi cu mult folos această broșură. Tablourile clare vor contribui și ele mult la înțelegerea tâlcuirilor.

Cele spuse despre prima broșură a părintelui Trifa, se pot aplica și celorlalte broșuri scrise de Sf. Sa din cari pentru clasa II mai recomandăm:

9. *Corabia lui Noe*. Părintele Trifa tratează în 17 bucăți despre Noe și potop, cu aplicări morale la timpurile noastre.

10. *Trăim vremuri Biblice*. (Interpretarea

unor întâmplări din vremurile noastre în lumina Sf. Scripturi).

11. *Mai lângă Domnul meu, mai lângă El*.

12. *Fiul cel perdut*.

13. *25 povestiri și istorioare morale*.

Ar putea fi recomandată și broșura „Sodomă și Gomora“ dacă nu s'ar afla în ea bucată „Locul cel mai urit din Biblie“ pe care elevii nici într'un caz nu e bine să-l citească. Prețul celor mai multe din broșurile părintelui Trifa este 15 Lei, avem însă în ele un material care mișcă sufletul. Ca o dovadă că aceste broșuri sunt atrăgătoare servește faptul că, unii elevi după ce le-au citit din biblioteca școlară, le-au cumpărat să le aibe și în biblioteca lor proprie.

La cărțile recomandate ca lectură, din cari și profesorul va putea culege o mulțime de exemple și tablouri pentru a-și ilustra lecțiunile și a le face mai interesante, se pot adăuga încă P. Dr. Marin Ionescu: *Colectare de material omiletic și Catehetic*, tipogr. „Națională“ București. Părintele profesor Ionescu a adunat din diferite autori într'un volum de aproape 400 pagini o mulțime de pilde și întâmplări frumoase pe cari profesorul de religie le va putea folosi pentru ilustrarea adevărilor morale și religioase.

Tot astfel se recomandă *1000 de pilde* adunate de P. S. S. Dr. Grigorie Comșa episcopul Aradului.

Poveștile de Chirileanu, Istoriile de Criveanu, Dar din dar de Farago, 25 povești de Trifa se pot citi și cu elevii din clasa I. Întrucât elevii sunt mai răsăriți, li se pot pune în mână și alte broșuri din cele recomandate de noi pentru clasa II.

De încheiere susținem pe baza experienței făcute de noi că, materialul religios de clasa II predat în forma indicată mai sus, are drept rezultat că, elevii vor citi evangheliile în întregime, vor avea explicația tuturor locurilor mai însemnate nu numai a parabolilor. Elevii vor veni ei înșiși cu o mulțime de întrebări pe cari profesorul are ocazie să le lămurească în conformitate cu învățătura bisericii, acum până ei sunt pe băncile școlii iar nu să și-le lămurească ei înșiși după ce au eșit din școală. Învățământului religios i se pune în aceasta formă o bază scripturistică, pe care

se va putea clădi apoi în celelalte clase cu ușurință. Lectura indicată va fi și ea un suport puternic al învățământului religios. Elevii trebuie obicinuiți deja din această clasă să aibe caete speciale pentru lectura religioasă, în cari să-și noteze ideile și pildele frumoase, din cărțile citite. Profesorul să controleze cu atențiune aceste caete și chiar să le dea note pe lectură. Astfel se vor obicinui elevii să facă lectură și aceasta deja este un rezultat apreciabil. În cărțile de lectură menționate preoții înșiși vor afla o mulțime de material pentru a-și înfrumseța lecțiile și predicile.

Sofron Vlad.

Erata: În numărul 38 pag. 1 alineat 2, în loc de: copilul din natură este bun și se *convertește*, a se rectifica prin *pervertește*.

Sfințire de capelă în Juriul-de-câmpie.

O bună parte dintre credincioșii uniți ai acestei comune, de curând au trecut la biserica ortodoxă română. La cererea enoriașilor s'a aprobat instalarea unei capele, care să servească ca loc de închinare provizoriu, unde la focul rugăciunii sacre să-și poată cultiva sentimentul religios.

Adeseori se poate auzi din partea contrarilor, că cel trecut n'a făcut pasul din convingere, ci din interes. Această afirmație nu întotdeauna corăspunde adevărului. Acuma dacă am presupune, că cei trecuți mai în urmă au făcut pasul din interes, atunci mai multe părți din atitudinea lor ar rămâne în întunec și nu s'ar putea explica, așa de exemplu: cum de au trecut dela o biserică înzestrată cu pământ — la una săracă și fără nici un ajutor material; cum de au trecut ca primi-epitropi dela biserica gr.-cat. — la cea ort. română ca simpli enoriași, fără a pretinde de a fi epitropi, cari locuri sunt împreunate cu mici recompense; cum dela biserica ort. română n'au pretins nici cel mai mic ajutor, decât numai rugămintea de a fi primiți și în fine cum în criza aceasta mare, când fiecare este preocupat de soarta zilei de mâne, cu ocazia sfințirii capelei s'a făcut o colectă de peste 2000 Lei în numărar afară de aranjamentul din lăuntru capelei, care se urcă la circa 5000 Lei.

Având în vedere cele câteva cazuri susmenționate, afară de altele multe, la baza trecerilor n'a stat nici decum vre-un îndemn material, ci dintr'o profundă convingere creștinească, care trezește vechile tradiții cu o putere elementară. Credința rănită își reclamă vindecare. Acest îndemn emanat dintr'o profundă convingere creștinească, a făcut ca poporul Român să-și țintească privirile spre altarul străbun ce stă neclintit în fața vremilor de vijelie, este ca o inspirație divină, lipsită și de cel mai mic și nevinovat interes material și ca dorul dragostei pururea tânăr de a se reîntoarce și a se regăsi în vechea credință strămoșească. Este glasul puternic al vremii ce nu cunoaște nici un obstacol omenesc. Acest glas va entuziasma sufletele tuturor acelora cari au fost duși în eroare și trezindu-se se vor reîntoarce iarăși și se vor închina sfintei Biserici a Răsăritului.

Actul sfințirii a fost săvârșit Duminecă după ziua crucii. Ca reprezentant al d-lui protopop tractual, a fost dl capelan Emil Murășanu, care prin cuvântarea rostită la evanghelie a știut predomină și a trezi un viu interes în sufletele credincioșilor, vorbind despre însemnătatea crucii. Pr. V. Orășanu avusese predica principală care a fost brodată cu un șir de pilde din viața creștinească, care de asemenea a provocat un viu răsunset în sufletele credincioșilor. La sfârșit poporul a fost stropit cu aghiazmă și uns cu unt de lemn sfințit. Preotul administrator Virgil Șeuleanu a mulțumit întâi preoților și întreg poporului și îndeosebi acelora cari au contribuit la înfrumsețarea capelei și la ajutorul oferit de fiecare enoriaș, adunându-se o sumă însemnată menită pentru cumpărarea unor clopote.

La vecernie, după masă, unde tot la acelaș număr de popor a predicat pr. Mircea Tomuș, despre creșterea copiilor în duhul credinței strămoșești și face cunoscut mamelor pentru răspunderea cea mare ce o au față de Dumnezeu în această creștere. Astfel luase sfârșit actul sfințirii capelei din Juriul-de-câmpie, ai cărei vrednici și însuflețiți credincioși lucrează cu mare râvnă la propășirea viitoarei biserici ortodoxe române din acest centru al câmpiei noastre.

Pr. Virgil Șeuleanu.

CRONICA

Sfințire de biserică. Duminică în 9 Octomvrie a c., se va sfinți biserica cea nouă din *Răcătău* tractul Albei-Iulia, ridicată din jertfa credincioșilor noștri de acolo, și prin străduința și vrednicia harnicului nostru preot de acolo *Ioan Dădârlat*. Actul sfințirii va fi celebrat de P. S. Sa Dr. Ioan Stroia, Episcopul armatei, ajutat de clerul din tractul Albei-Iulia, în frunte cu protopopul Alexandru Baba.

Președintele Uniunii Avocaților din România a trimis Prea Sfințitului Episcop Nicolae Ivan următoarea adresă:

Înalt Prea Sfinte,

Înapoindu-mă dela Congres, țin de a mea datorință, să vă exprim în numele tuturor confrăților avocați cele mai vii mulțumiri pentru deosebita onoare ce ne-ați făcut de a asista la ședința solemnă a deschiderii Congresului, unde ați binevoit să ne adresați cuvinte atât de bine simțite și măgulitoare pentru profesiunea noastră, dându-ne și arhierasca Sfinției Voastre binecuvântare.

De asemenea vă suntem foarte recunoscători pentru primirea atât de afectuoasă ce ați binevoit a ne face mie și colegilor mei din Comitetul Uniunii, în casa Sfinției Voastre și despre care vom păstra o neștearsă și plăcută amintire.

Încântați de a fi avut fericita ocaziune să vă cunoaștem personal și să apreciem distinsele Sfinției Voastre calități sufletești, atât ca înalt demnitar al bisericii cât și ca bun român, vă rugăm să primiți, pe lângă sincerele noastre mulțumiri, urările călduroase ca Domnul să vă dăruiască viață lungă ca să desăvârșiți opera ce ați început, pentru ridicarea bisericii și neamului nostru.

Dumnezeu să vă învrednicească să inaugurați Sfânta Catedrală Ortodoxă, la care solemnitate să-mi ajute a lua și eu parte.

Sărut dreapta Înalt Prea Sfinției Voastre și rămân devotatul fiu sufletesc.

București, 19 Septemvrie 1932.

*C. L. Naumescu,
Președintele Uniunii Avocaților.*

Examene la Academia Teologică ort. rom. Cluj. Examenalele semestrale restante se vor ținea între 1—6 Octomvrie. Examenul II general se va ținea în 6 Oct. Examenul I general se va ținea în 7 și 8 Oct. Deschiderea festivă se va face în 9 Octomvrie.

Profesori de religie, suplinitori, au fost confirmați de către On. Min. al Instr. și Cultelor următorii: pr. V. Bârluțiu, liceul Aiud; pr. C. Dumitrescu, liceul de băieți Alba-Iulia; prot. Mih. Munteanu, liceul Sighet; Sofr. Bulz, liceul de fete Alba-Iulia; Tr. Anca, liceul de fete Turda; pr. Nic. Gavra, Școala normală de băieți Abrud; pr. Th. Rusu, Școala normală de băieți Sighet și pr. Al. Băeșan, Școala normală de fete Șimleu.

Plantarea unui parc în jurul catedralei ortodoxe. Pentru a înfrumuseța aspectul centrului românesc al Clujului din Piața Cuza Vodă, la primărie s'a hotărât ca terenul din jurul catedralei ortodoxe să fie amenajat și plantat după cerințele unui parc modern care se va înființa acolo. Curățirea terenului s'a și început și încă în toamna aceasta va fi trasat și aranjat.

Revenirea la orarul de iarnă. La miezul nopții de Sâmbătă 1 Octomvrie spre Duminică 2 Octomvrie s'a dispus ca orologele să fie date înapoi cu o oră. În merusul trenurilor încă s'au făcut mici modificări.

Direcțiunea Teatrului Național și a Operei din Cluj, pentru a înlesni frecventarea lor din partea unui public cât mai numeros, pentru stagiunea ce începe, a făcut însemnate reduceri a билетelor de intrare. Așa la reprezentațiile de teatru bilete sunt de 8, 10, 15, 20, 25, 30, 40, 50, lojile de 100 și 150 Lei, la cele de operă 10, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 50, 70, 80, lojile de 200 și 300 Lei. Pe lângă aceasta emite abonamente pentru 10 spectacole, cele consecutive cu o reducere de 50% iar cele facultative cu o reducere de 40%, față de costul integral.

Pentru adunarea generală a „Astrei culturale,” ce se va ținea în zilele de 2 și 3 Octomvrie a. c., la *Deva*, direcțiunea generală a C. F. R., a binevoit a acorda participanților reducerea pe C. F. R. de 50% și anume: biletul întreg luat la stația de plecare, în timpul dela 30 Septemvrie a. c., până la 3 Octomvrie a. c., este valabil și la întoarcere până în ziua de 5 Octomvrie a. c., inclusiv, pe baza certificatului de călătorie, eliberat participan-

șilor de către biroul „Astrei“ în Deva și vizat la casa de bilete a stației C.F.R. Deva.

Arhimandritul Partenie Antochi, autorul cărții intitulată „Mânelnic sau înțelegerea dumnezeieștii liturghii“, ne comunică că nu mai este la Mănăstirea Neamțu ci se află la Mitropolia Moldovei, Iași, unde se vor adresa comanda pentru carte.

Mănăstirile din Eparhie sunt invitate să nu primească sub nici motiv pe ieromonahul Nazarie N. Chirilă, care a părăsit fără autorizație Sf. Mănăstire din Hodoș-Bodrog — și pe fratele George Popa fost la Sfta Episcopie a Argeșului, unde s'a făcut vinovat de fapte urite, ci imediat să-l îndrumeze la urmă. În general vor da adăpost numai ieromonahilor și monahilor, cari au autorizația consiliului eparhial.

Invităm pe cucernicii preoți cari primesc revista „Misionarul din Chișinău“ să își achite abonamentul direct la administrația numitei reviste. *Consiliul eparhial.*

Oficiul protop. ort. rom. Ludoșul-de-Murăș.

Nr. 465/1932.

CONVOCARE.

Conferința preoțească de toamnă a protopopiatului Luduș va avea loc în parohia centrală Luduș în ziua de Duminică 2 Octombrie a. c., cu următoarea ordine de zi:

1. La ora 9 serviciu divin în sobor cu predică de pr. A. Eftimie despre „Judecata de apoi“.
2. Deschiderea conferinței, constatarea prezenței membrilor și constituirea biroului.
3. Critică asupra predicii.
4. Raport general despre activitatea cercurilor religioase. Raportor pr. Gh. Stan.
5. Raportul preoților despre activitatea lor în parohie în anul curent.
6. Lucrarea „Instrucțiunea religioasă în școala primară“ cu un raport general de pr. C. Popeanăș.
6. Chestiuni administrative și oficiale.
8. Propuneri.
9. La ora 4 și jum. vecernie cu predică de pr. D. Biji despre „Mărturisire“.
10. După vecernie mărturisirea credincioșilor.

Luduș, la 21 Septembrie 1932.

R. Popa, protopop.

Protopopiatul ortodox român Lupșa.

Nr. 436/1932.

CONVOCARE.

Conferința didactică din toamnă a preoților tractului Lupșa, se convoacă pe *Luni în 10 Octombrie la ora 9 a. m., în parohia Sălciua-de-jos*, cu următoarea ordine de zi:

1. Serviciul invocării Duhului Sfânt, celebrat de preoții Alexandru Rușdea, Daniil Rotariu și Petru Filip. Cuvântul dela finca serviciului îl ține Alexandru Rușdea, tratând teza: Mergând învățați toate neamurile etc. (Mat. 28, 19—20).

2. Desbateri și aprecieri asupra cuvântului rostit.

3. Raportul grupului Lupșa și propunerile ce le face în nex cu teza: Problema instrucțiunii religioase în școalele primare, fixată de Vener. Consiliu Eparhial. Obiectul raportului îl formează temele preoților singuratici, transpuse grupului spre cenzurare.

4. Conferința își fixează ținuta față de legea repausului duminical, care din ce în ce se respectă mai puțin din partea poporului plugar.

5. Cum se poate obține mutarea târgurilor (bâlciuri) ce cad pe Dumineci sau sărbători pe alte zile de lucru, ca să se evite profanarea sărbătorilor sfintei noastre biserici ortodoxe.

6. Se fixează ținuta conferinței și în alte probleme de ordin pastoral ce stau în legătură cu religiositatea și moralitatea poporului; aceasta la cererea preoților sau grupurilor de preoți.

Baia-de-Arieș, la 21 Septembrie 1932.

Vasile Gan, protopop.

BIBLIOGRAFIE

Dr. G. L. Munteanu, prof. Academia teol. ort. rom. Cluj: „Predica de pe Munte“, studiu exegetic. Tipografia eparhială Cluj, 1932. Pag. 141. Lei 55.

În complexul învățăturilor divine propovăduite de Mântuitorul Isus Hristos, importanța „Predicii de pe Munte“ este îndobște recunoscută. De aceea e firesc ca să tenteze pe teologi să se ocupe de ea.

Tratarea acestei chestiuni comportă însă

studii aprofundate și utilizarea unui vast și variat material informativ. Pentru acest motiv studiile monografice asupra „Predicii de pe Munte” nu sunt totuși prea numeroase, iar în limba românească — până la volumul cu titlul de mai sus — lipsesc cu totul. Evident deci că lucrarea dlui profesor Dr. Munteanu — eminentul nostru profesor de Testamentul Nou — corespunde unei necesități adânc simțite în literatura teologică ortodoxă dela noi. Și necesitatea aceasta este satisfăcută în modul cel mai perfect, fiindcă lucrarea de față face parte din seria cărților scrise cu desăvârșită competență științifică, pe baza unei bogate bibliografii, scrutate cu spirit critic și obiectiv, — apanajul specialiștilor în materie. Mulțimea problemelor comprimate în „Predica de pe Munte” sunt expuse aci în formă limpede, precisă, și din orice punct de vedere, lămurindu-se atâtea și atâtea nedumeriri pentru unul sau altul. De aceea autorul poate să aibă mângăerea că nu s'a străduit înzadar, muncind la această carte, căci într'adevăr ea saltă literatura noastră teologică cu un mare pas înainte. Cuprinsul cărții este următorul: Observări introductive. A) Introducere: 1 Condițiile pentru intrarea în noua împărăție. 2. Misiunea ucenicilor. 3. Noua dreptate pretinsă. B) Tratatul: I. Noua dreptate: 1. Ființa noii dreptăți. 2. Noua dreptate și evlavie fariseică. 3. Valoarea practică a noii dreptăți. II. Singurite dispoziții călăuzitoare: 1. Judecata defavorabilă. 2. Despre cerere. 3. Poarta cea strâmtă și drumul cel îngust al virtuții. C) Încheiere: Pilda despre clădit, ca un îndemn față de ascultători. Nu inzist asupra conținutului diferitelor capitole, căci recomandarea cea mai bună e însași citirea acestei cărți, — lucru, despre care sunt convins că-l va face tot creștinul cu trageri de inimă pentru Biserica noastră strămoșească.

Cartea se află de vânzare și se poate comanda dela „Librăria Eparhială” din Cluj (Piața Cuza Vodă Nr. 6).

De încheiere mai adaog că și execuția tehnică este ireproșabilă, ceea ce trebuie să constituie un titlu de cinste pentru tânăra tipografie a Eparhiei noastre.

ob.

	PARTEA OFICIALĂ	
---	------------------------	---

CONCURS

Pentru întregirea parohiei de cl. II. *Li-botin*, din protopopiatul Lăpuș, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Renașterea”.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salarul dela stat conf. cualificațiunii.
2. Sesiune circa 5½ jug. arabil.
3. Pădure circa 10 jugure.
4. Dela fiecare familie o miertă de cucuruz nesfârmat și dela cari nu au cucuruz o zi de lucru.
5. Stolele statorite de consiliul parohial la 11 Septemvrie 1932.

Reflectanții își vor înainta cererea cu documentele prescrise oficiului nostru și cu prealabila încuviințare se vor putea prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

Concurenții au să prezinte act de învoire dela P. Sf. nostru Episcop.

Tg.-Lăpuș, la 12 Septemvrie 1932.

Of. protopopesc în conțelegere cu Cons. parohial.
(27) 2—3 Ștefan Gheție, protopop.

CONCURS

Pentru întregirea postului de preot în parohia de cl. II-a *Hodac*, protopopiatul ort. rom. al Reghinului, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea”.

Venitele sunt:

1. Salar dela stat.
2. Casă parohială cu supraedificate.
3. Sesiune parohială 12 jughere.
4. Drept de pășunat 4 vite.
5. Lemne de foc în pădure.
6. Stolele obicinuite.

Reflectanții la acest post își vor înainta cererile provăzute cu toate documetele necesare oficiului nostru și cu prealabilă încunoștințare a noastră se vor putea prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu poporul. — Concurenții vor trebui să prezinte și act de învoire a Prea Sf. nostru Episcop, pentru ca să poată fi luați în candidație.

Reghin, la 20 Sept. 1932.

(28) 2—3 Ioan Maloș, protopop.